

Investigating the status of local factors affecting the realization of the mid-sized creative city (Case study: Bonab city)

Babak Naderi¹, Ali Panahi*², Iraj Teimori³, Reza Valizade⁴

1- Ph.D Student of Geography and Urban Planning, Islamic Azad University, Tabriz, Iran.

2- Assistant Professor of Geography & Urban Planning, Islamic Azad University, Tabriz, Iran.

3- Assistant Professor of Geography & Urban Planning, University of Tabriz, Tabriz, Iran.

4- Assistant Professor of Geography & Urban Planning, Islamic Azad University, Tabriz, Iran.

Received: 08 November 2021

Accepted: 01 June 2022

Extended Abstract

Introduction

Due to its location, Bonab City, located in Azerbaijan province as one of the mid-sized cities in the country, has high potential in some fields. Among the special conditions of this city, we can mention the special positions of communication, food, tourism, economics, academic (6 universities and research institutes and research centers), agricultural, industrial, and commercial. In terms of communication, due to its location on the communication route, Sanandaj, Kermanshah, Ahvaz, Mahabad, Maraghe, Urmia, and Bukan, Saqqez, Bukan, Malekan, and other cities have a special communication role with Tabriz. Due to the special location of Bonab City, it has a lot of potential to become a medium-sized creative city. According to the proposed problem, it can be said that the main goal of this research is to find the specific capacities and potentials of Bonab City with the aim of investigating the feasibility of the creative city of mid-sized and providing practical solutions for the optimal use of the identified capacities. Bonab City is to solve the problems of this city. Therefore, it can be said that the main question of this research is: what is the status of the creative city in Bonab? Among the indicators of the creative city, which indicators play a key role? And what are the practical suggestions for realizing the creative city in Bonab City?

Methodology

The current research is applied research, and the approach governing the space of research is descriptive and analytical. Answering the questions is in two forms, documentary and survey. The tools used in the survey method are questionnaires and interviews. The statistical population of this research is 47,965 people over 15 years of age living in the five districts of Bonab city, of which 382 people were selected as the sample size using Cochran's formula and simple random method. Using Cronbach's formula, the reliability of the research questionnaire was calculated as 0.901. The inferential questionnaire for this research includes 99 closed questions with a five-choice Likert scale. The experts' questionnaire also included 99 indicators in most of the 8 main criteria. To analyze and analyze the data in order to evaluate the level of creativity and the level of enjoyment, the TOPSIS multi-criteria decision-making model was used, and for statistical data analysis, multivariate regression inferential statistics tests and multivariate analysis of variance (MANOVA) tests were used.

---

*. Corresponding Author (Email: panahin@yahoo.com)

Results and Discussion

A regression test was used to investigate the relationship between the investigated variables. The results of the multivariate regression test showed that, based on the standard beta obtained, the variables of food, tourism, and recreation had $r = 0.770$, communication and IT had $r = 0.589$, and industry, trade, and services had $r = 0.541$, respectively. $r = 0$, social with $r = 0.411$, culture and art with $r = 0.342$, architecture and urban planning with $r = 0.370$, management and institutional with $r = 0.290$, ranked first to seventh, they got. According to the results obtained from the MANOVA test, the significance level in all variables is less than 0.05; therefore, among all the variables, there is a significant relationship with the realization of the creative city in the urban areas of Bonab. Also, a significance level of less than 0.05 indicates the existence of a significant difference among these five areas. According to the results obtained from the TOPSIS model, tourism and food, each with a score of 0.1805, have the highest amount of weight. Finally, the final score of the TOPSIS model, areas 3 and 5 are in the state of medium creativity, and the rest of the areas are in the state of somewhat low creativity.

Conclusion

According to the findings of the research regarding the main criteria for the realization of a creative city (Bonab kebab brand, Bonab's communication position with industry and commerce), it is suggested that the element of Bonab kebab should be emphasized in the urban planning of Bonab. Among them are the installation of advertising billboards in the city, the creation of the Bonab kebab square, the installation of the statue of the greats of the Bonab kebab, the compilation of the historical documents of the Bonab kebab, the creation of a barbecue-cooking environment with special architecture, and the design of the kebab entertainment and welfare center. Bonab kebab: conducting qualitative research to improve the quality of Bonab kebab and promote it on a national and international scale; creating diversity in the way Bonab kebab is cooked and served; respecting the authenticity of Bonab kebab; and, finally, branding and protecting the commercial and regional identity of Bonab kebab.

Keywords: Creative City, Mid-sized city, Local Criteria, Bonab City.

بررسی وضعیت عوامل محلی مؤثر بر تحقق شهر خلاق میانه اندام (مطالعه موردی: شهر بناب)*

بابک نادری دیزج- دانشجوی دکتری جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز، تبریز، ایران.
علی پناهی^۱- استادیار جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز، تبریز، ایران.
ایرج تیموری- استادیار جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری، دانشگاه تبریز، تبریز، ایران.
رضا ولی‌زاده- استادیار جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز، تبریز، ایران.

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۰۳/۱۱

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۰۹/۱۷

چکیده

امروزه ایده شهر خلاق میانه اندام به منظور استفاده بهینه از تمامی پتانسیل‌های انسانی و محیطی در شهرها میانه و جلوگیری از سرریز مشکلات به کلان‌شهرها مؤثر است. ظرفیت‌های موجود در شهرهای میانه اندام مانند گردشگری، موقعیت ارتباطی، صنایع دستی و غیره از جمله عناصر اصلی تحقق شهر خلاق هستند که در شهرهای میانه اندام وجود دارد. پژوهش حاضر با هدف بررسی عوامل مؤثر بر تحقق شهر خلاق در شهر میانه اندام بناب صورت گرفته است. پژوهش از نوع کاربردی بوده و رویکرد آن از نوع تحقیقات توصیفی-تحلیلی و استنباطی است. جامعه آماری پژوهش در دو سطح شامل شهروندان بناب و خبرنگاران بوده است. جمع‌آوری داده‌های با استفاده از دو طیف پرسشنامه آماری و دلفی صورت گرفت. نتایج آزمون رگرسیون نشان داد که تمامی متغیرها با تحقق شهر خلاق در شهر میانه اندام بناب ارتباط داشته و مجموع ۹۹ متغیر مورد بررسی می‌توانند ۷۹ درصد از تغییرات واریانس را تبیین کنند. نتایج آزمون MANOVA نیز نشان داد بین محلات شهر بناب از نظر شاخص‌های شهر خلاق میانه اندام تفاوت وجود دارد. در نهایت نتایج مدل تاپسیس نیز نشان داد که به ترتیب معیارهای غذا و گردشگری و تفریح، ارتباطات و IT، صنعت، صادرات، بازرگانی و خدمات، دانشگاه، تحقیقات و بهداشت - درمان، اجتماعی، فرهنگ و هنر، معماری- شهرسازی و مدیریتی در اولویت‌های اول تا هشتم و محلات ۵، ۴، ۳ و ۲ در اولویت اول تا پنجم قرار دارند. در نهایت پیشنهاد می‌شود تحقق شهر خلاق در بناب با محوریت گردشگری غذا و توسعه موقعیت ارتباطی و دانشگاهی صورت گیرد.

واژگان کلیدی: شهر خلاق، شهر میانه اندام، معیارهای محلی، شهر بناب.

*. مقاله مستخرج از رساله آقاب نادری به راهنمایی نویسنده دوم و سوم و مشاوره نویسنده چهارم در دانشگاه آزاد اسلامی است.

مقدمه

قرن ۲۱، قرن شهری شدن نظام سکونتگاهی در جهان است. ابعاد گسترش شهرنشینی به قدر زیاد شده که تمامی جوانب جمعی و فردی زندگی انسان‌ها را تحت تأثیر قرار داده و چه بسا امروزه شهرها را به پیچیده‌ترین اختراع بشر تبدیل کرده است (Majnoui-Toutakhane & Sareban, 2019: 2). امروزه بیش از ۹۰ درصد ابداعات، نوآوری‌ها و نظریه‌های نوآورانه در شهرها صورت می‌گیرد (یاری قلی و همکاران، ۱۳۹۷: ۹۵). از طرفی، شهرها بخش عمده‌ای از تولیدات را مصرف می‌نمایند و همواره نیازهای مصرفی جدید در آن‌ها شکل می‌گیرد. حجم زیاد مصرف و تولید در شهرها همواره زمینه را برای شکل‌گیری ایده‌های جدید توسط طبقه خلاق فراهم می‌سازد (Yu and Sun, 2019: 259). زندگی در شهرها همواره فرهنگ خاصی را طلب کرده که مبتنی بر مصرف‌گرایی و تلاش برای استفاده روزافزون از کالا و خدمات نوین است (Lange & Schüßler, 2018: 1549). در این راستا در فرایند جهانی‌سازی، همواره با اتکا بر قدرت رسانه‌ها، فرهنگ‌های بومی تضعیف شده و فرهنگ نوین دنیای غرب تبلیغ شده است (Cohendet et al., 2010: 92). شهرها بستر و محیط اصلی همه اتفاقات بوده و به عنوان کانون‌های رقابت و قدرت عمل می‌نمایند (Vanolo, 2015: 3)، به نحوی که امروزه در سطح جهانی رقابت اصلی برای غلبه فرهنگی در میان شهرهاست نه دولت‌ها (Culver, 2017: 23). در دنیای که هدایت آن توسط شهرها صورت می‌گیرد، پیچیدگی‌های خاصی شکل گرفته و یافتن پاسخ آن‌ها بسیار سخت است (میرزائی و همکاران، ۱۳۹۸: ۱۱۱). این میزان پیچیدگی در شهرهای جهان سوم بسیار بیشتر از شهرهای جهان توسعه یافته است (Adom & Williams, 2014: 430). دلیل اصلی این پیچیدگی در عدم تعادل نظام شهری و وجود نخست شهری، سطح پایین خدمات، نا عدالتی فضایی، مصرف‌گرایی و تقلید سبک زندگی و شهرسازی غربی، مدیریت سنتی و متمرکز، ضعف و ناکارآمدی نظام اداری، وابستگی به درآمدهای نفتی، عدم بهره‌وری، سطح پایین تولید و خلاقیت و غیره است (Alvarez-Sousa, 2018: 503). بررسی سیر تحول در نظام برنامه‌ریزی شهرها حاکی از این است که در دهه‌های اخیر ابزارها و نظریات متعددی برای کاستن از بار مشکلات شهرها ارائه شده است (هاشمی و همکاران، ۱۳۹۶: ۱۳۲). از جمله ایده‌های جدید برای مدیریت بهتر شهرها، ایده شهر خلاق است (داوود پور و محمودی آذر، ۱۳۹۸: ۱۱۶). دلیل اصلی توجه به ایده شهر خلاق ناشی از این است که برنامه‌ریزان و علاقه‌مندان شهر خلاق به دنبال این هستند تا شهروندان بتوانند از طریق استفاده بهینه از ظرفیت‌ها و استعدادهای موجود در شهر، زمینه را برای ارتقای کیفیت زندگی شهری و زیست‌پذیری شهری فراهم سازند (Chang, 2019: 227). با توجه به کارایی شهر خلاق، این نظریه به سرعت به یکی از نظریات مورد توجه دانشمندان تبدیل شده و نتایج منتج از این نظریات مورد علاقه مدیران شهری قرار گرفت (Cohen, 2015: 24). اهمیت توجه به شهر خلاق منجر به این شده تا سازمان سکونتگاه‌های انسانی وابسته به سازمان ملل، همه سال فهرست شهرهای خلاق را در ابعاد مختلف اجتماعی، فرهنگی، غذا، موسیقی، اقتصادی، تکنولوژی، آموزشی و... منتشر می‌کند (Kim, 2017: 313; Baum, 2018: 3). یونسکو در تعریف شهر خلاق، بر ویژگی‌هایی همچون ابتکار، ظرفیت بازنویسی قواعد توسعه شهری و نگاهی تازه به مسائل شهری توجه دارد. ایوان^۱ (۲۰۱۷) نیز شهر خلاق را ابزاری برای یافتن راه‌حل‌های جدید برای افزودن ارزش و معنا به فضاهای شهری می‌داند. از نظر مارتینی^۲ (۲۰۱۶) ایده شهر خلاق به دنبال اعتقاد به وجود ظرفیت‌های ویرای تصور که در شهرها نهفته است، شکل گرفت. نشستی که با حضور شهرداران شهرهای مثل

1. Evans

2. Martini

نیویورک، کانبرا، آتاوا، لندن، پاریس، ملبورن، توکیو، توکیو، سئول و... (مجموع ۱۲۰ شهر) برگزار گردید، بیشترین انتظار و خواسته شهرداران به عنوان مدیران اجرایی شهرها از اصول شهر خلاق شامل درآمدهای پایدار، حل بد مسکنی، عدالت اجتماعی، استفاده از IT، توسعه گردشگری، حفاظت از محیطزیست شهری، کاهش ناهنجاری اجتماعی و... بوده است - (Rofe & Woosnam, 2016: 335). بررسی نظریات ارائه شده در زمینه شهر خلاق نشان می‌دهد که انتظارات و نیازهای مدیران شهری از شهر خلاق بیشتر شامل استفاده از ظرفیت‌های محلی برای ارائه پاسخ‌های علمی به مشکلات شهری است و این بدین معنی است که هر شهر در تمامی ابعاد، دارای ظرفیت‌هایی برای پاسخ‌گویی به چالش‌های زندگی شهری است (امینی و همکاران، ۱۴۰۱: ۹۶؛ نوروزی، ۱۴۰۰: ۲۵۵). تاکنون مطالعاتی متعددی در زمینه شهر خلاق صورت گرفته است که عبارت‌اند از:

فتوحی و همکاران (۱۳۹۵) در پژوهشی با عنوان «شهر خلاق و شاخص‌های شهر خلاق ایرانی» به این نتیجه رسیدند که مؤلفه‌های سرمایه انسانی و استعداد، ظرفیت تحمل‌پذیری و تنوع، ابداع و تحقیق و توسعه دارای بیشترین فراوانی هستند و به عنوان مؤلفه‌های کلیدی شهر خلاق ایرانی محسوب می‌شوند. نتایج یافته‌های نظم فر و همکاران (۱۳۹۷) در پژوهشی با عنوان «تحلیل عوامل کلیدی مؤثر بر برنامه‌ریزی شهر خلاق (مطالعه موردی: ارومیه)» نشان داده که در از مجموع عوامل متعدد برای بررسی شهرهای خلاق، ۱۵ عامل به عنوان عوامل کلیدی هستند. باقری کشکولی و همکاران (۱۳۹۸) در پژوهشی با عنوان «اولویت‌بندی عوامل مؤثر در تحقق‌پذیری شهر خلاق با رویکرد ارزیابی شاخص‌های توسعه پایدار (مطالعه موردی: شهرهای استان یزد)» به این نتیجه رسیده‌اند که شاخص‌های شهرهای خلاق انعطاف‌پذیری بیشتری نسبت به شاخص‌های توسعه پایدار دارند. تقوایی و همکاران (۱۴۰۱) در پژوهشی با عنوان «تحلیل شاخص‌های مؤثر بر تحقق شهر خلاق، مطالعه موردی: شهر شیراز» به این نتیجه رسیدند که معیار اجتماعی - فرهنگی، محدوده حافظیه تا سعدیه، در معیار اقتصادی، مجموعه شاه‌چراغ و در معیار کالبدی - اکولوژی و سازمانی - مدیریتی محدوده باغ عفیف‌آباد تا باغ ارم در جایگاه اول قرار دارند. بررسی پیشینه پژوهش نشان می‌دهد که تاکنون هیچ پژوهشی در زمینه بررسی عدالت فضایی در توزیع زیرساخت‌های شهری از منظر زیرساخت‌های شهری صورت نگرفته است و همچنین اغلب مطالعات صورت گرفته مربوط به بررسی زیرساخت‌های عمومی شهری بوده است، لذا پژوهش حاضر از دو بعد دارای نوآوری است: ۱- شناسایی مؤلفه‌های ویژه شهر خلاق در شهرهای میانه اندام ۲- بررسی روابط متقابل مؤلفه‌های شهر خلاق در بستر شهرهای میانه اندام.

شهر بناب واقع در استان آذربایجان، به عنوان یکی از شهرهای میانه اندام کشور، بنا به موقعیت خود در برخی از زمینه‌ها دارای پتانسیل‌های بالایی است. از جمله شرایط ویژه این شهر می‌توان به موقعیت ویژه ارتباطی، گردشگری غذا، اقتصادی، دانشگاهی (۶ دانشگاه و پژوهشکده و مراکز تحقیقاتی)، کشاورزی، صنعتی و تجاری اشاره کرد. از نظر ارتباطی به دلیل قرارگیری بر سر راه ارتباطی، سندج، کرمانشاه، اهواز، مهاباد، مراغه، ارومیه و بوکان، سقز، بوکان، ملکان و سایر شهرها به تبریز دارای نقش ارتباطی ویژه‌ای است (گذر حدود ۶ میلیون نفر برای دسترسی به تبریز از شهر بناب صورت می‌گیرد). از نظر اقتصادی نیز به دلیل نقش ارتباطی و منابع آب‌و‌خاک مناسب دارای بیش از ۱۲۰۰ کارخانه تولیدی متوسط و بزرگ بوده که تعدادی زیاد مهاجر را از شهرهای اطراف جذب نموده است (Toutakhane, 2018: 200). از نظر کشاورزی نیز به دلیل موقعیت دشتی و خاک حاصلخیز، به عنوان قطب تولید و بسته‌بندی محصولات مانند پیاز، انگور، خیار و ... است. هویت و برند اصلی این شهر به دلیل وجود غذای «کباب بناب» است که سالیانه تعداد زیادی از گردشگران را جذب می‌کند. به طوری که طبق برآوردها، سالیانه در حدود یک میلیون مسافر و گردشگر برای سرو غذا

کباب بناب وارد این شهر می‌شوند (Toutakhane & Mofareh, 2017: 264). با توجه به طرح مسئله صورت گرفته می‌توان گفت که هدف اصلی این پژوهش یافتن ظرفیت‌ها و پتانسیل‌های خاص شهر بناب با هدف بررسی وضعیت تحقق‌پذیری شهر خلاق میانه اندام و ارائه راهکارهای عملی برای استفاده بهینه از ظرفیت‌های شناسایی شده شهر بناب جهت رفع مشکلات این شهر است. لذا می‌توان گفت: که سؤال اصلی این پژوهش عبارت است از اینکه وضعیت شاخص‌های شهر خلاق در بناب به چه صورت است، از بین شاخص‌های شهر خلاق، کدام شاخص‌ها نقش کلیدی دارند؟ و پیشنهادهای عملی برای تحقق شهر خلاق در شهر بناب چیست؟

مبانی نظری

نظریه شهر خلاق یکی از جدیدترین و نوپاترین نظریه‌های مرتبط با مباحث شهرسازی نوین است که در کمتر از یک دهه اخیر به جد مورد توجه پژوهشگران و مدیران شهری قرار گرفته است (Matovic & Del Valle, 2020: 36). مفهوم شهر خلاق به دنبال موج سوم شهرنشینی در دنیا و ضرورت بازنگری در اصول مدیریت شهری بروز پیدا کرد (Comunian & Faggian, 2014: 52). با وجود نوپا بودن مفهوم شهر خلاق، در مدت زمان کوتاه به یکی از کاربردی‌ترین نظریه‌های حوزه مطالعات شهری بدل شده و یکی از معدود موضوعاتی است که در خصوص ضرورت توجه به آن در بین تمامی پژوهشگران اتفاق نظر وجود دارد (Wan, & Choi, 2022: 377)؛ به طوری که امروزه در سطح جهانی سازمان فرهنگی و تربیتی ملل متحد (یونسکو) با استفاده از شاخص‌های شهر خلاق، شهرهای جهان را مورد سنجش و ارزیابی قرار داده و فهرست شهرهای خلاق را در حوزه‌های مختلف ادبی، هنری، فرهنگی، تاریخی و غیره منتشر می‌کند (نظم فر و همکاران، ۱۳۹۷: ۳). نظریه شهر خلاق در جهت پیدا کردن پاسخی به رشد فزاینده شهرنشینی و مشکلات ناشی از آن در دهه ۱۹۸۰ مطرح و به شکل تخصصی از سال ۲۰۰۰ ایده پردازی در مورد آن شروع شد (Hamidi et al., 2021: 440; Suhaimi, 2020: 4).

به اعتقاد مک لارن^۱ از مشخصات کلیدی شهر خلاق برابری اجتماعی در برخورداری از فضاها و امکانات مشترک شهری است به نحوی که فقر و شکاف در جامعه به حداقل برسد (Hamidi et al., 2021: 439). از مشخصه‌های خلاقیت در توسعه شهری نداشتن حاشیه‌نشینی و فقر و عدم کمبود امکانات و خدمات برای اقشار جامعه می‌باشد (امان‌پور و همکاران، ۱۳۹۲: ۲۳). از نظر دهل^۲ شهر باید از یک‌سو دارای آن‌چنان امکانات خلاق باشد که فعالیت‌های افرادی را که در حال حاضر در شهر زندگی می‌کنند به سهولت و با کارایی مناسب و سالم امکان‌پذیر نموده و از سوی دیگر زمینه را برای بروز استعدادهای همگان فراهم نماید (تقوایی و کیومرثی، ۱۳۹۰: ۵). از نظر مک لارن، شهر خلاق از طریق فراهم‌سازی زیرساخت‌های مورد نیاز برای شهروندان، زمینه را جهت بروز استعدادهای آن‌ها فراهم می‌سازد. در واقع متغیرهای شهر خلاق عبارت است از فناوری، استعداد و سطح تحمل که در بین طبقه خلاق بسیار پراهمیت و بارزتر می‌باشند - (تیربند و اذانی، ۱۳۹۱: ۲، Vanolo, 2008, 372).

از نظر هاوکینز (۲۰۰۶) دوره فرا صنعتی و اقتصاد خلاق در شهرها، گذر از ایده‌ها و اظهار خلاقیت به تولیدات با ارزش تجاری است. از نظر وی اقتصاد خلاق به وسیله مجموعه‌ای از صنایع که تولیدکننده و دادوستد کننده دارایی‌های فکری هستند، مثل صنایع کپی‌رایت، صنایع انحصاری، صنایع دارای علامت تجاری و صنایع طراحی تعریف می‌شوند. به طور خلاصه می‌توان گفت که با وجود نظریات مطرح شده در باب شهر خلاق، هنوز این بحث به غنای نظری نرسیده و ابعاد

1. Maclaren
2. Dehol

مختلف آن مانند مؤلفه‌های بومی شهر خلاق، مؤلفه‌های شهر ایرانی- اسلامی در شهر خلاق، مدل‌سازی محلی شکل-گیری شهر خلاق، تفاوت شهر خلاق در شهرهای کوچک و بزرگ، جایگاه عناصر طبیعی مثل اقلیم در شکل‌گیری شهر خلاق، حکمروایی مطلوب شهری و شهر خلاق، راه‌کارهای عملی برنامه‌ریزی در شهر خلاق و غیره از جمله ابعاد نظری این مفهوم هستند که بایستی مورد توجه قرار گیرند.

روش تحقیق

پژوهش حاضر از نوع تحقیقات کاربردی بوده و رویکرد حاکم بر فضای تحقیق توصیفی تحلیلی می‌باشد. پاسخگویی به سؤالات به دو صورت اسنادی و پیمایشی است. ابزار مورد استفاده در روش پیمایشی پرسشنامه و مصاحبه است. جامعه آماری این پژوهش ۴۷۹۶۵ نفر بالای ۱۵ سال سن ساکن در نواحی پنج‌گانه شهر بناب است که از این تعداد ۳۸۲ نفر با استفاده از فرمول کوکران و به روش تصادفی ساده به عنوان حجم نمونه انتخاب گردید. روایی صوری^۱ پرسشنامه توسط پانل متخصصان مورد تأیید قرار گرفت. مطالعه راهنما با تعداد ۳۰ پرسشنامه صورت گرفت و با داده‌های کسب شده و استفاده از فرمول ویژه کرونباخ، پایایی پرسشنامه تحقیق ۰/۹۰۱ محاسبه گردید. پرسشنامه استنباطی این پژوهش شامل ۹۹ سؤال بسته با طیف لیکرت پنج‌گزینه‌ای (خیلی کم = ۱، .....، خیلی زیاد = ۵) بوده است. پرسشنامه خبرگان نیز شامل ۹۹ شاخص در غالب ۸ معیار اصلی (جدول شماره ۱) بوده که به صورت مقایسه زوجی امتیازدهی شده است. در بخش پرسشنامه خبرگان از تمامی اساتید دانشگاه‌های سطح شهر بناب، مسئولین ادارات مرتبط و پژوهشگران آشنا به مسائل شهر بناب دعوت به شرکت در پژوهش گردید. از مجموع ۴۶ نفر دعوت شده، ۳۵ نفر به منظور شرکت در مصاحبه و تکمیل پرسشنامه اعلام آمادگی کردند و پرسشنامه دلفی در بین آن‌ها توزیع گردید. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها جهت ارزیابی میزان خلاقیت و میزان برخورداری، از مدل تصمیم‌گیری چندمعیاره تاپسیس و برای تحلیل داده‌های آماری از آزمون‌های آمار استنباطی رگرسیون چندمتغیره و آزمون تحلیل واریانس چندمتغیره (MANOVA) استفاده شده است. جدول شماره (۱) متغیرهای پژوهش را نشان می‌دهد.

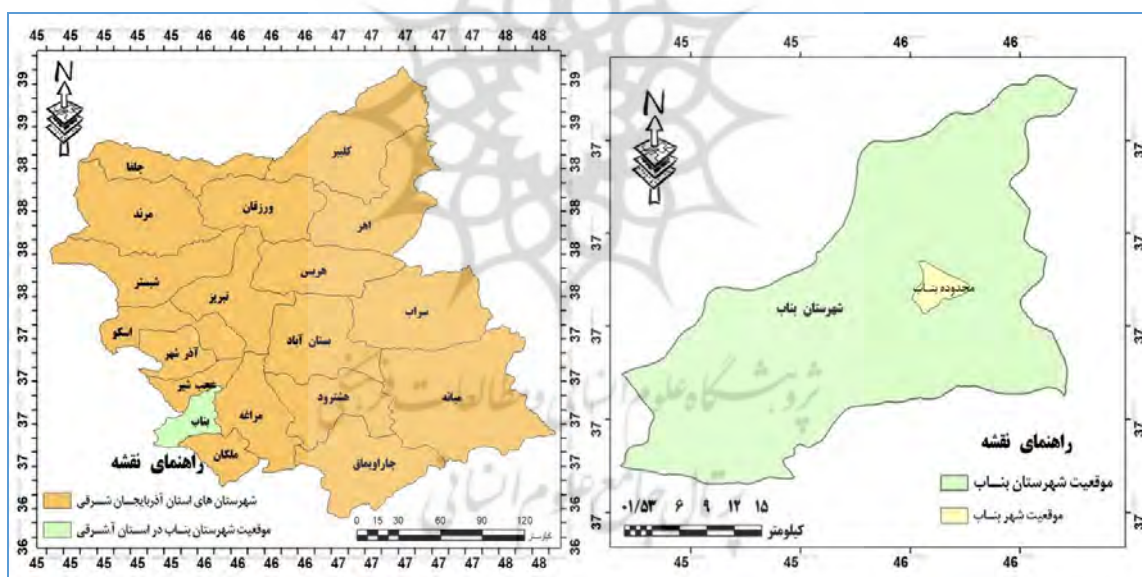
جدول ۱. مؤلفه‌های مورد استفاده در پژوهش در خصوص شهر خلاق

تعداد	زیر معیارها	معیار اصلی
۲۱	کباب بناب، روستای توریستی صور، روستای توریستی توتخانه، کمپ قره قشون، مساجد تاریخی، قبرستان‌های تاریخی، توران دره، تپه‌های باستانی، پل پنج چشمه، محیط زیست، تالاب، دریاچه ارومیه، رستوران‌ها، واحدهای اقامتی، واحدهای تفریحی، اغذیه فروشی کنار خیابانی، پیست اسکی، سایت پاراگلایدر، پیست اتومبیل‌رانی، موتورسواری، استادیوم‌های ورزشی و مسابقات ملی - استانی	غذا، گردشگری و تفریح
۹	موقعیت ارتباطی، قرارگیری بر سر راه ارتباطی تبریز، نزدیکی به فرودگاه، نزدیکی به ایستگاه راه‌آهن، وجود گمرک، نمایشگاه‌ها و فروشگاه‌های کنار جاده‌ای، کیوسک تلفن عمومی، خدمات دولت الکترونیک، عابر بانک و بانکداری ۲۴ ساعته،	ارتباطات و IT
۱۳	صنایع فولاد، صنایع شیمیایی، صنایع غذایی، بسته‌بندی محصولات کشاورزی، بسته‌بندی محصولات دامداری، مونتاژ صنایع صنعتی، لوازم‌آرایی و بهداشتی، شهرک صنعتی، نیروگاه، تعمیرگاه‌های صنعتی، گمرک، عرقیات گیاهی، صنایع بسته‌بندی محصولات کشاورزی و دامی ارگانیک	صنعت، صادرات، بازرگانی، خدمات
۱۵	دانشگاه سراسری بناب، دانشگاه آزاد اسلامی، دانشگاه پیام نور، دانشکده آب و برق، دانشگاه علمی و کاربردی، مدارس، آموزشگاه‌های خصوصی، آزمایشگاه‌ها، مراکز تحقیق و توسعه، شرکت‌های دانش‌بنیان، تعداد تحصیل کردگان عالی، تعداد اختراعات ثبت شده، بیمارستان، درمانگاه، مراکز خدمات سلامت عمومی	دانشگاهی
۱۱	سرمایه اجتماعی، آگاهی، مشارکت، امنیت اجتماعی، جمعیت، تنوع زبانی، تنوع نژادی، اعتماد اجتماعی، انسجام	اجتماعی

۱۳	فرهنگ و هنر	اجتماعی، سرزندگی، کیفیت زندگی برگزاری جشنواره‌ها، برگزاری کنسرت‌ها، اماکن مذهبی، بناهای تاریخی، رسوم، آموزشگاه‌های موسیقی، سینما، تئاتر، گرامی داشت اعیان، ادبیات و انتشارات، موزه‌ها، شبیه‌خوانی و تعزیه‌خوانی، جشنواره بناب شهر دوچرخه
۱۲	معماری و شهرسازی	عناصر معماری ایرانی-اسلامی، نورپردازی، مبلمان شهری، آبشار، هویت شهری، فضاهای سبز درون‌شهری، محلات حاشیه‌نشین، بافت فرسوده شهری، زیبایی منظر شهری، ترافیک شهری، مسیرهای دوچرخه‌سواری، کیوسک‌های اطلاع‌رسانی
۵	مدیریتی، نهادی دولتی	فعالیت شهرداری، عملکرد شورا، فعالیت NGO ها، سرمایه‌گذاری دولت در زیرساخت‌ها، نهادهای و سازمان‌ها

محدوده مورد مطالعه

بناب یکی از شهرهای استان آذربایجان شرقی و مرکز اداری شهرستان بناب است که در کنار رودخانه‌ی صوفی‌چای و در دامنه جنوبی کوه سهند و در ۱۰۰ کیلومتری مرکز استان قرار دارد. این شهرستان در مختصات جغرافیای ۳۷ درجه و ۱۰ دقیقه تا ۳۷ درجه و ۳۰ دقیقه شمالی و ۴۵ درجه و ۵۰ دقیقه تا ۴۶ درجه و ۱۰ دقیقه طول شرقی قرار گرفته است. شهرستان بناب از شمال به شهرستان عجب‌شیر، از غرب به دریاچه ارومیه، از شرق به شهرستان مراغه و از جنوب به شهرستان ملکان محدود شده است. مساحت کلی شهر بناب ۷۷۵ کیلومترمربع است (شکل ۱).

شکل ۱. موقعیت جغرافیای شهر بناب و شهرستان بناب

منبع: (ترسیم نگارندگان، ۱۴۰۱)

تراکم ناخالص جمعیتی آن در سال ۱۳۹۷ برابر با ۶۷/۰۷ نفر در هکتار برآورد شده است. شهر بناب از نظر تقسیمات کالبدی دارای ۵ ناحیه شهری است. بیشترین تراکم جمعیتی مربوط به ناحیه ۴ و کمترین آن مربوط به ناحیه ۱ است. طبق آخرین نتایج سرشماری، جمعیت شهر بناب در حدود ۸۰ هزار نفر بوده است. شهر بناب به عنوان یک شهر با موقعیت ارتباطی، گردشگری، صنعتی، دانشگاهی، ورزشی تجاری و کشاورزی بوده و تولیدات این شهرستان به بیش از ۷۰ کشور جهان صادر می‌گردد. (جدول ۲)، برخی از ویژگی‌های جمعیتی و کالبدی شهر بناب را نشان می‌دهد.

جدول ۲. ویژگی‌های انسانی و کالبدی شهر بناب

نواحی شهری	جمعیت	درصد جمعیت	مساحت	درصد مساحت	تراکم	بهداشتی	آموزشی	فضای سبز	فرهنگی - مذهبی	تجاری	ورزشی
۱	۱۱۵۰۴	۱۴/۳۳	۲۵۵/۶	۲۱/۴۲	۴۳/۰۸	۰/۲	۱/۵۸	۱/۵۹	۲/۹۲	۶/۵۹	۱/۸۲
۲	۱۱۹۰۵	۱۴/۸۳	۱۵۴/۴	۱۲/۹۴	۷۰/۹	۰/۵۳	۰/۸۵	۰	۳/۵۶	۴/۹۸	۰/۲۶
۳	۱۳۸۷۰	۱۷/۲۷	۱۷۴/۶	۱۴/۶۳	۷۷	۰/۰۱	۱/۳۸	۰	۰/۴۸	۴/۷۷	۰/۹۶
۴	۲۲۰۸۶	۲۷/۵۱	۱۹۵/۷	۱۶/۴۱	۱۱۱/۶	۰/۵۴	۰/۶۷	۲/۹۴	۰/۶۳	۴/۰۵	۰/۵۳
۵	۲۰۸۹۹	۲۶/۰۶	۴۱۲/۸	۳۴/۶	۵۰	۱/۵	۲/۲۶	۰	۰/۲۲	۲/۰۴	۰
جمع	۸۰۲۶۸	۱۰۰	۱۱۹۳	۱۰۰	۷۰/۵	۰/۵۵	۱/۳۴	۰/۹۰	۱/۵۶	۴/۴۸	۰/۷۱

منبع: (طرح جامع شهر بناب، ۱۳۹۵)

بحث و یافته‌ها

نتایج آزمون رگرسیون خطی (گام به گام)

در اولین مرحله از تحلیل وضعیت شاخص‌های شهر خلاق، با استفاده از آزمون رگرسیون اقدام به بررسی وضعیت ارتباط بین متغیرهای مورد بررسی گردید. نتایج آزمون رگرسیون چند متغیره‌ی نشان داد که بر اساس بتای استاندارد به دست آمده به ترتیب متغیرهای غذا، گردشگری و تفریح با مقدار $r^2=0/770$ ، ارتباطات و IT با $r^2=0/589$ ، صنعت، تجارت و خدمات با $r^2=0/541$ ، اجتماعی با $r^2=0/411$ ، فرهنگ و هنر با $r^2=0/342$ ، معماری و شهرسازی با $r^2=0/370$ ، مدیریتی و نهادی با $r^2=0/290$ ، در رتبه‌های اول تا هفتم قرار گرفتند. همچنین نتایج یافته‌های آزمون رگرسیون نشان داد که مجموع هفت گروه از متغیرهای مورد بررسی توانایی تبیین ۷۹ درصد از تغییرات واریانس مربوط به شهر خلاق در شهر بناب را دارند ($R^2=0/790$) (جدول ۳). مقادیر بتا (Beta) نیز بیانگر این است که در تحقق شهر خلاق بناب متغیرهایی غیر از متغیرهای مورد بررسی در این تحقیق اثرگذار است ولی بنا به ماهیت پژوهش و طرح مسئله صورت گرفته مورد بررسی قرار نگرفته است (جدول ۳).

جدول ۳. خلاصه مدل رگرسیون خطی گام به گام در خصوص اثرات متغیرهای شهر خلاق بر تحقق شهر خلاق میانه اندام

مدل	R	R^2	R^2 تعدیل شده	مقدار F	سطح معنی داری F	Beta	مقدار t	مقدار p
غذا، گردشگری، تفریحی	۰/۸۱۴	۰/۷۹۰	۰/۷۵۴	۷/۸۸	۰/۰۰۰	۰/۳۰۰	۳/۴۷۰	۰/۰۰۰
ارتباطات و IT	۰/۶۱۱	۰/۵۸۹	۰/۵۷۱	۶/۶۷	۰/۰۰۰	۰/۲۸۰	۳/۲۵۸	۰/۰۰۰
صنعت، تجارت و خدمات	۰/۵۸۷	۰/۵۴۱	۰/۵۰۱	۶/۲۱	۰/۰۰۰	۰/۲۸۸	۳/۲۲۲	۰/۰۰۰
دانشگاه، تحقیقات و بهداشت، درمان	۰/۴۶۱	۰/۴۲۱	۰/۳۸۰	۶/۵۴	۰/۰۰۰	۰/۲۶۰	۲/۲۶۴	۰/۰۰۰
اجتماعی	۰/۴۵۳	۰/۴۱۱	۰/۳۸۶	۶/۶۵	۰/۰۰۰	۰/۲۵۰	۳/۲۴۱	۰/۰۰۰
فرهنگ و هنر	۰/۳۷۰	۰/۳۴۲	۰/۳۲۰	۵/۷۴	۰/۰۰۰	۰/۱۹۹	۳/۳۲۴	۰/۰۰۰
معماری و شهرسازی	۰/۳۶۰	۰/۳۳۰	۰/۳۱۴	۵/۹۰	۰/۰۰۰	۰/۲۷۰	۳/۲۳۴	۰/۰۰۰
مدیریتی و نهادی	۰/۳۳۰	۰/۲۹۰	۰/۲۶۵	۴/۷۷	۰/۰۰۰	۰/۲۵۸	۳/۴۰۷	۰/۰۰۰

منبع: (یافته‌های پژوهش، ۱۴۰۱)

تحلیل نتایج استفاده از آزمون تحلیل واریانس چند متغیره (MANOVA)

به منظور بررسی وضعیت تفاوت معناداری متغیرهای شهر خلاق میانه اندام از آزمون تحلیل واریانس چند متغیره - (MANOVA) استفاده گردید. بر اساس نتایج به دست آمده، سطح معناداری در همه متغیرها کمتر $0/05$ است؛ بنابراین، در بین همه متغیرها ارتباط معناداری با تحقق شهر خلاق در نواحی شهری بناب وجود دارد. همچنین سطح

معناداری کمتر از ۰/۰۵ بیانگر وجود تفاوت معناداری در بین این نواحی پنج‌گانه است. (جدول ۴) مربوط به همگنی واریانس‌ها در خصوص تفاوت معناداری هر یک از متغیرهای مورد بررسی با تفکیک مناطق پنج‌گانه شهر بناب می‌باشد. بر اساس نتایج به دست آمده بیشترین میزان مربوط به متغیرهای دانشگاه، تحقیقات و بهداشت و درمان، ارتباطات و IT و مدیریتی نهادی بوده است و علت آن نیز ناشی از تمرکز هر یک از سه متغیر گفته شده در بخش‌های خاصی است. همچنین در خصوص متغیر مدیریتی- نهادی نیز می‌توان گفت که بیش از ۸۰ درصد نهادها در ناحیه ۵ قرار دارند. متغیر غذا و گردشگری نیز که نمود بارز آن کباب بناب است در تمامی مناطق شهری بناب وجود دارد لذا در بین نواحی شهری اختلاف معناداری کمتری به چشم می‌خورد.

جدول ۴. آزمون همگنی واریانس در متغیرهای شهر خلاق میانه اندام

متغیرها	ضریب F	درجه آزادی ۱	درجه آزادی ۲	معنی‌داری
غذا، گردشگری، تفریحی	۲/۵۴	۱	۲۰	۰/۱۲۱
ارتباطات و IT	۲/۱۴	۱	۹	۰/۴۷۱
صنعت، تجارت و خدمات	۱/۶	۱	۱۳	۰/۲۵۸
دانشگاه، تحقیقات و بهداشت، درمان	۱/۰۲	۱	۱۵	۰/۵۱۴
اجتماعی	۰/۸۷	۱	۱۱	۰/۱۹۹
فرهنگ و هنر	۰/۶۵	۱	۱۴	۰/۳۰۰
معماری و شهرسازی	۰/۶۰	۱	۱۲	۰/۱۹۸
مدیریتی و نهادی	۰/۵۴	۱	۵	۰/۴۲۱

منبع: (یافته‌های پژوهش، ۱۴۰۱)

(جدول ۵) نتایج آزمون تحلیل واریانس چندمتغیر مربوط به تفاوت وضعیت متغیرهای شهر خلاق در بین مناطق مختلف شهر بناب را نشان می‌دهند. بر اساس نتایج به دست آمده تمامی هر هشت گروه از متغیرها دارای تفاوت معناداری در سطح ۰/۰۰۰ هستند ($P < ۰/۰۰۰$).

جدول ۵. نتایج آزمون MANOVA در خصوص تفاوت معناداری بین نواحی شهر از نظر متغیرهای شهر خلاق میانه اندام

شاخص‌های آماری	مجموعه مجذورات	درجه آزادی	میانگین مجذورات	F	سطح معناداری	Eta2	توان آزمون
غذا، گردشگری، تفریحی	۷۸/۶۵	۱۶	۷۸/۶۵	۳۱/۵۴	۰/۰۰۰	۰/۱۳۵	۱۰۰
ارتباطات و IT	۷۲/۰۵	۹	۷۲/۰۵	۲۸/۲۵	۰/۰۰۰	۰/۴۸۹	۱۰۰
صنعت، تجارت و خدمات	۶۷/۹۸	۱۱	۶۷/۹۸	۲۶/۳۰	۰/۰۰۰	۰/۲۷۴	۱۰۰
دانشگاه، تحقیقات و بهداشت، درمان	۶۵/۴۶	۱۵	۶۵/۴۶	۲۴/۴۱	۰/۰۰۰	۰/۵۵۴	۱۰۰
اجتماعی	۵۰/۴۶	۱۱	۵۰/۴۶	۱۵/۸۹	۰/۰۰۰	۰/۲۰۲	۱۰۰
فرهنگ و هنر	۳۵/۴۱	۱۲	۳۵/۴۱	۱۴/۱۰	۰/۰۰۰	۰/۱۹۹	۱۰۰
معماری و شهرسازی	۲۷/۶۱	۱۲	۲۷/۶۱	۱۲/۰۹	۰/۰۰۰	۰/۲۰۸	۱۰۰
مدیریتی و نهادی	۲۶/۸۵	۵	۲۶/۸۵	۱۰/۱۱	۰/۰۰۰	۰/۴۱۹	۱۰۰

منبع: (یافته‌های پژوهش، ۱۴۰۱)

مدل تاپسیس

همان طوریکه گفته شد در پژوهش حاضر ۸ گروه از مؤلفه های شهر خلاق میانه اندام برای ارزیابی وضعیت شهر خلاق در شهر میانه اندام بناب مورد بررسی قرار گرفت. اولین مرحله از فرایند پیاده سازی مدل تاپسیس، استانداردسازی یا بی مقیاس سازی داده ها است. در این مرحله پس از تشکیل ماتریس داده ها بر اساس m گزینه (۵ ناحیه شهری) و n معیار (۹۹ معیار) اقدام به بی مقیاسسازی مؤلفه ها گردید. جهت تعیین وزن شاخص های مورد مطالعه در هر یک از نواحی پنج گانه مورد مطالعه، از تکنیک AHP استفاده گردید. جدول نهایی هر یک از شاخصهای مورد مطالعه مطابق (جدول ۶) به دست آمده است.

جدول ۶. اوزان تعیین شده برای هر شاخص

شاخص	غذا و گردشگری و تفریح	ارتباطات و IT	صنعت، بازرگانی، خدمات	دانشگاه، تحقیقات و بهداشت، درمان	اجتماعی	فرهنگ و هنر	معماری	مدیریتی	مجموع
وزن	۰/۱۸۰۵	۰/۱۶۷۱	۰/۱۳۳۵	۰/۱۰۶۹	۰/۱۰۰۹	۰/۰۵۴۱	۰/۰۲۳۳	۰/۰۱۸۸	۱

منبع: (یافته های پژوهش، ۱۴۰۱)

بر اساس نتایج به دست آمده، گردشگری و غذا با امتیاز ۰/۱۸۰۵ دارای بیشترین میزان وزن اختصاص یافته هستند. علت اصلی امتیاز بالای این عامل، برند کباب بناب، فعالیت نزدیک به ۱۰۰ واحد کباب پزی در بناب، طراحی واحدهای کباب-پزی با معماری مناسب و نورانی، ورود تعداد زیاد گردشگر به بناب جهت سرو کباب و... است. مؤلفه ارتباطی از نظر امتیاز با مقدار ۰/۱۶۷۱ در اولویت دوم قرار دارد و علت آن موقعیت ارتباطی بناب بوده که از سه سمت دارای موقعیت ارتباطی با شهرستان های مراغه، هشتگرد، ملکان، میاندوآب، مهاباد، سنندج، قروه، ارومیه، سقز، بانه، کرمانشاه، اهواز، بوکان و غیره است. رتبه سوم مربوط به مؤلفه صنعتی است. شهر بناب دارای نزدیک به ۱۰۰۰ واحد تولیدی در ابعاد کوچک تا بسیار بزرگ بوده که تولیدات آن ها نزدیک به ۷۰ کشور جهان صادر می گردد که مجموع کل صادرات برابر با ۱۱۰ میلیون دلار بوده است. انواع کشمش، لبنیات، انواع آهن آلات شامل نبشی، میلگرد، تیرآهن و آهن اسفنجی، انواع محصولات شوینده، انواع محصولات غذایی، آرد و لوازم خانگی، سبد کالاهای صادراتی شهر بناب به خارج از کشور را تشکیل می دهند. در خصوص مؤلفه های دانشگاهی و تحقیقاتی نیز می توان گفت که شهر بناب دارای ۵ دانشگاه دولتی، آزاد، پیام نور و علمی و کاربردی است. مؤلفه های اجتماعی مورد بررسی در این پژوهش شامل طیف وسیعی از شاخص های مشارکت، جمعیت، تنوع زبانی، تنوع نژاد، اعتماد اجتماعی، انسجام اجتماعی بوده است. وضعیت برخی از شاخص های اجتماعی مانند تنوع نژادی به خاطر حضور دانشجویان در بناب، ورود افراد از شهرستان های مجاور و مخصوصاً از شهرهای کرد زبان جهت کار در واحدهای تولیدی بسیار بالا بوده است. در حالی برخی از شاخص ها مانند مشارکت، انسجام و احساس امنیت بنا به دلایلی از جمله حاشیه نشینی زیاد و پایین بودن سرمایه اجتماعی به دلیل مهاجرپذیر بودن شهرستان، بسیار پایین بوده است. در خصوص متغیرهای فرهنگ و هنر نیز می توان گفت که مهم ترین عنصر مربوط به جشنواره ملی کباب بناب است که از سال ۱۳۹۳ برگزار می گردد و بر اساس آمارها، هر ساله نزدیک ۱۰۰ هزار نفر از جشنواره کباب بناب دیدن می کنند. در خصوص مؤلفه های معماری و شهرسازی نیز می توان که در این شهر عناصر معماری شاخصی وجود ندارد و صرفاً چند مسجد تاریخی با سبک معماری دوره صفوی در این شهر وجود دارد. همچنین از نظر سبک معماری مدرن نیز

شهر بناب، یک معماری آجری و بتنی داشته و از نظر شاخص‌های معماری شهرسازی فاقد هویت است. مؤلفه‌های مدیریتی نیز فاقد امتیاز خاصی بوده است. در این خصوص عملکرد شهرداری، سرمایه‌گذاری دولتی در زیرساخت‌ها و عملکرد شورا دارای کمترین میزان امتیاز در بین تمامی متغیرهای مورد بررسی بوده است. بر اساس اصول محاسباتی روش تاپسیس، مرحله بعدی یافتن ایده‌آل‌های مثبت و منفی در مؤلفه‌های مورد بررسی است که بزرگ‌ترین مقدار هر شاخص به عنوان ایده‌آل مثبت (A^+) و کمترین مقدار هر شاخص، به عنوان ایده‌آل منفی (A^-) تعیین می‌شود. جدول (شماره ۷) وضعیت ایده‌آل‌های مثبت و منفی مؤلفه‌های مورد بررسی را نشان می‌دهد.

جدول ۷. جواب‌های ایده‌آل مثبت و منفی مدل تاپسیس در خصوص شهر خلاق میانه اندام

	V_1^+	V_2^+	V_3^+	V_4^+	V_5^+	V_6^+	V_7^+	V_8^+
A^+	۰/۱۴۲۱	۰/۱۵۶۳	۰/۱۷۴۵	۰/۰۳۶۹	۰/۰۸۶۵	۰/۰۴۵۷	۰/۰۶۵۵	۰/۲۵۴۲
	V_1^-	V_2^-	V_3^-	V_4^-	V_5^-	V_6^-	V_7^-	V_8^-
A^-	۰/۰۰۱۱۵	۰/۰۰۰۳۶	۰/۰۲۴۱۵	۰/۰۰۱۷۹	۰/۰۰۳۶۸	۰/۰۱۰۰۸	۰/۰۰۳۲۱	۰/۰۰۵۶۳

منبع: (یافته‌های پژوهش، ۱۴۰۱)

در نهایت، اولویت‌بندی نهایی مناطق پنج‌گانه شهر بناب از نظر شاخص‌های شهر خلاق مطابق جدول شماره (۸) به دست آمده است.

جدول ۸. نتایج مدل تاپسیس در خصوص اولویت‌بندی مؤلفه‌های شهر خلاق میانه اندام

مدیریتی، نهادی	معماری و شهرسازی	فرهنگ و هنر	اجتماعی	دانشگاه، تحقیقات و بهداشت، درمان	صنعت، تجارت، بازرگانی	ارتباطات و IT	غذا، گردشگری و تفریح	مؤلفه‌ها
۰/۲۰۸	۰/۱۷۷	۰/۲۵۵	۰/۴۱۸	۰/۱۱۱	۰/۳۶۶	۰/۲۰۰	۰/۳۶۸	ناحیه ۱
۰/۱۱۱	۰/۱۵۴	۱۸۰	۰/۳۶۹	۰/۱۰۹	۰/۱۸۸	۰/۳۳۶	۰/۳۲۰	ناحیه ۲
۰/۱۸۳	۰/۱۲۱	۰/۱۹۸	۰/۲۱۲	۰/۱۱۴	۰/۲۱۲	۰/۶۵۴	۰/۵۶۸	ناحیه ۳
۰/۱۴۱	۰/۲۰۸	۰/۳۰۰	۰/۴۴۱	۰/۱۴۵	۰/۲۵۵	۰/۱۲۶	۰/۷۹۹	ناحیه ۴
۰/۲۴۵	۰/۱۰۷	۰/۱۰۹	۰/۲۹۰	۰/۲۰۸	۰/۶۵۳	۰/۶۱۵	۰/۸۷۴	ناحیه ۵
۰/۱۴۱	۰/۱۴۶	۰/۱۸۷	۰/۳۱۰	۰/۱۵۷	۰/۳۸۸	۰/۴۶۴	۰/۶۶۳	نهایی

منبع: (یافته‌های پژوهش، ۱۴۰۱)

امتیاز نهایی مدل تاپسیس در خصوص مؤلفه‌های غذا، گردشگری و تفریح نشان داد که به ترتیب مناطق ۵، ۴، ۳، ۲ و ۵ در اولویت‌های اول تا پنجم قرار دارند. ناحیه پنج به خاطر قرارگیری عمده کبابی‌های بناب در آن قرار دارند و مسافران هنگام گذر از بناب معمولاً در کبابی‌های این محدوده توقف می‌کنند. در خصوص اولویت‌بندی نواحی شهر بناب از نظر معیار ارتباطی و IT نیز می‌توان گفت که به جز شهر مراغه و هشتگرد که از سمت شرق و شهرهای تبریز، آذرشهر و عجب‌شیر از سمت شمال بوده، بقیه شهرها (شامل تمامی شهرهای استان آذربایجان غربی، استان کردستان، استان کرمانشاه و استان خوزستان از سمت جنوب می‌باشد، لذا بیشتر زیرساخت‌های حمل‌ونقل، حمل کالا، ترمینال علیلو و غیره در سمت جنوب شهرستان (نواحی ۳ و ۲) قرار دارند. در رابطه با مؤلفه‌های صنعت و تجارت نیز می‌توان گفت بیش از ۸۰ درصد واحدهای

تولیدی در بخش شمالی و در محدوده ناحیه ۵ قرار دارند و بیشتر واحدهای تجاری و مالی در بخش مرکز شهر بناب که بخش مرکز شهر شامل ناحیه‌های ۲، ۴، ۳ و ۱ می‌باشد. در خصوص مؤلفه‌های اجتماعی نیز می‌توان گفت که نواحی ۴ و ۱ به خاطر اینکه محل شکل‌گیری هسته اولیه شهر بناب بوده و محلات قدیمی در این نواحی قرار دارند، از نظر شاخص‌های اجتماعی و مخصوصاً اعتماد اجتماعی، انسجام اجتماعی و احساس امنیت اجتماعی بسیار بیشتر از بقیه نواحی است. در حالی که ناحیه ۵ به دلیل اینکه بیشتر شامل سکونتگاه‌های غیررسمی بوده که مهاجرین از روستاها و سایر شهرستان‌های اطراف سکونت دارند، از نظر متغیرهایی مانند مشارکت، درگیری، احساس امنیت، اعتماد و... پایین هست. وضعیت نواحی شهر بناب از نظر مؤلفه‌های فرهنگ و هنر نیز گویای این واقعیت است که مهم‌ترین اتفاق فرهنگی در این شهر، جشنواره کباب بناب است که معمولاً در پارک ملت واقع در ناحیه ۵ اجرا می‌شود. به جز جشنواره کباب، اتفاق فرهنگی - مذهبی جالب و پرننگ که در ناحیه ۵ بیشتر از سایر نواحی به چشم می‌خورد، شبیه‌خوانی در ایام محرم است. از آنجایی که بیشتر ساکنین محلات این ناحیه از روستاها مهاجرت نمودند، لذا به علت اعتقادات مذهبی عمیق‌تر، شبیه‌خوانی برگزار می‌شود. در کنار جشنواره کباب موزه‌های بناب یکی در ناحیه ۱ و یکی در ناحیه ۴ قرار دارند. همچنین بیشتر بناهای تاریخی (مساجد تاریخی و خانه‌های قدیمی) در این دو ناحیه قرار دارند. متغیرهای مورد بررسی در بخش معماری و شهرسازی شامل دو طیف از مؤلفه‌های مرتبط با معماری و شهرسازی اسلامی و معماری و شهرسازی مدرن بوده است. نتایج بررسی متغیرهای مورد بررسی در نواحی مختلف شهر بناب نشان داد که در هر یک از این دو گروه مؤلفه‌ها، وضعیت نواحی بناب بسیار پایین بود است. ناحیه ۵ به خاطر وجود محلات حاشیه‌نشین و غیررسمی، ناحیه ۴ و ۲ به علت قرارگیری محلات دارای بافت فرسوده (محل خرم‌ن کوچه، محل تنگه کوچه، محل پل سنگی، کوزه‌گران و...) بوده است. از نظر نماهای ساختمان فقط محله طالقانی و کوی بنفشه که در ناحیه ۱ قرار دارند، دارای امتیاز متوسطی بودند. در نهایت اینکه در خصوص مؤلفه‌های مدیریتی دو طیف از معیارهای مورد بررسی قرار گرفت. گروه اول شامل متغیرهای مربوط به نهادهای دولتی و خصوصی و گروه دوم شامل اقدامات و برنامه‌های اجرای شده مرتبط به تأمین امکانات و زیرساخت‌های تحقق شهر خلاق در بناب. نتایج بررسی‌ها نشان داد که بیشتر شامل ادارات دولتی هستند که در ناحیه ۵ قرار دارند (شهرداری، فرمانداری، تأمین اجتماعی، دانشگاه‌ها، اداره کار، تعاون و رفاه اجتماعی، آب و فاضلاب، اداره استاندارد، اداره صنعت و معدن و...)، در کل بیش از ۹۰ درصد ادارات دولتی در ناحیه پنج قرار دارد، لذا این ناحیه از نظر شاخص‌های مدیریتی شهر خلاق در اولویت اول قرار دارد. در نهایت نتیجه نهایی مدل تاپسیس در خصوص اولویت‌بندی نواحی پنج‌گانه شهر بناب از نظر معیارهای شهر خلاق، مطابق (جدول ۹) به دست آمده است.

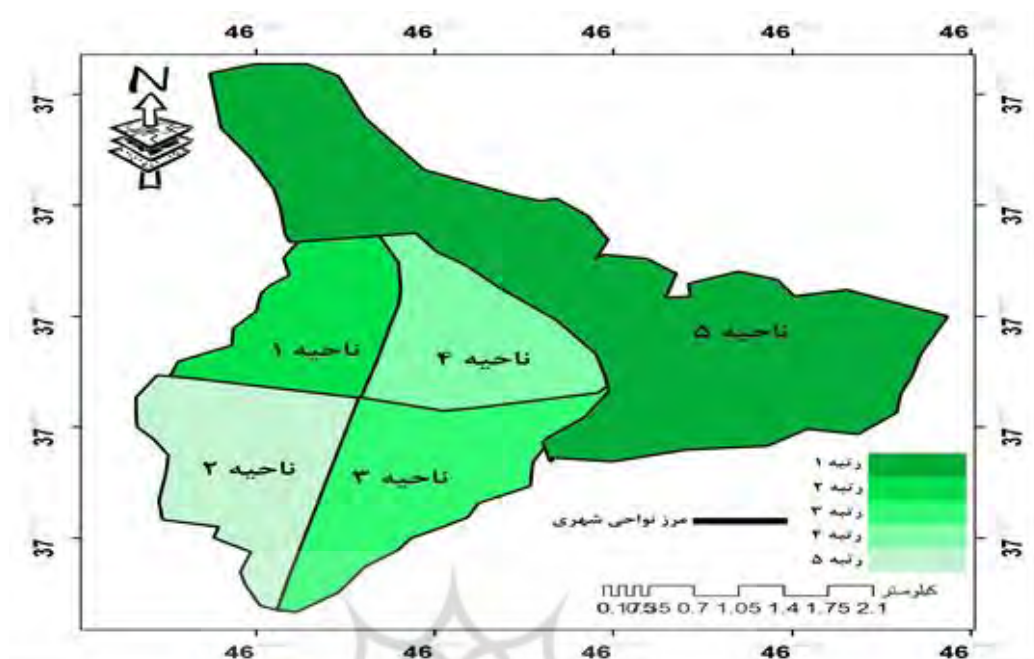
جدول ۹. ضریب C برای نواحی پنج‌گانه شهر بناب

نواحی شهری	ناحیه ۱	ناحیه ۲	ناحیه ۳	ناحیه ۴	ناحیه ۵
ضریب Ci	۰/۴۴۹	۰/۲۹۰	۰/۵۰۱	۰/۳۸۹	۰/۵۵۲
رتبه	۲	۵	۳	۴	۱

منبع: (یافته‌های پژوهش، ۱۴۰۱)

بر اساس گروه‌بندی امتیازها (کاملاً بدون خلاق = ۰-۲، تا حدودی بدون خلاق ۲-۴، خلاق متوسط = ۴-۶، تا حدودی خلاق ۶-۸ و کاملاً خلاق ۸-۱۰)، می‌توان گفت که نواحی ۳ و ۵ در وضعیت خلاقیت متوسط و بقیه نواحی در وضعیت

تا حدودی بدون خلاقیت قرار دارند. (نقشه ۲) وضعیت توزیع فضایی نواحی شهر بناب را از نظر شاخص‌های شهر خلاق نشان می‌دهد.

شکل ۲. اولویت‌بندی نهایی نواحی شهر میانه اندام بناب از نظر شاخص‌های شهر خلاق میانه اندام
منبع: (یافته‌های پژوهش، ۱۴۰۱)

نتیجه‌گیری

نتایج یافته‌های پژوهش نشان داد که شهر میانه اندام بناب از نظر معیارهای غذا (کیاب بناب)، گردشگری (مساجد تاریخی، خانه‌های قدیمی و جاذبه‌های توریستی پیرامونی مانند روستاهای توریستی صور و توتخانه، کمپ گردشگری قره قشون و...) از پتانسیل بالای برای تحقق شهر خلاق میانه اندام برخوردار است. به نحوی که نتایج آزمون رگرسیون نشان داد این گروه از متغیرها با ۰/۰۰۰، دارای ارتباط معناداری ۰/۷۹۰ با تحقق شهر خلاق میانه اندام در بناب است. همچنین دانشگاه، مراکز تحقیقاتی و بهداشتی- درمانی با ۰/۵۸۹ متغیرهای ارتباطات و IT با مقدار ۰/۵۴۱، صنعت، تجارت، بازرگانی با ۰/۴۲۱، اجتماعی با ۰/۴۱۱، فرهنگ و هنر با ۰/۳۴۲، معماری- شهرسازی با ۰/۳۳۰ و مدیریتی- نهادی با ۰/۲۹۰ با تحقق شهر خلاق میانه اندام ارتباط دارند. بر اساس نتایج آزمون تحلیل واریانس چند متغیره (MANOVA)، بیشترین اختلاف بین نواحی شهر بناب از متغیرهای هشتگانه به ترتیب مربوط به متغیرهای غذا، گردشگری و تفریح با ۰/۱۲۱، معماری و شهرسازی با ۰/۱۹۸، اجتماعی با ۰/۱۹۹ و فرهنگ و هنر با ۰/۲۰۰ است. نتایج کلی یافته‌های این بخش از پژوهش با نتایج یافته‌های بوشاک^۱ و همکاران (۲۰۱۹) و اکوجو^۲ (۲۰۱۹)، ایوان (۲۰۱۷) و داکسبوری^۳ و همکاران (۲۰۱۹) همخوانی دارد. همچنین نتایج مدل تاپسیس به ترتیب مؤلفه‌های غذا، گردشگری و تفریح، ارتباطات و IT، صنعت، تجارت، بازرگانی، دانشگاه، مراکز تحقیقاتی و مراکز بهداشتی- درمان، اجتماعی، فرهنگ و هنر، معماری و شهرسازی، مدیریتی، نهادی در اولویت‌های اول تا هشتم قرار دارند و از نظر مؤلفه‌های مورد بررسی به ترتیب نواحی

1. Bosák
2. Ocejó
3. Duxbury

۵،۱۳،۴ و ۲ قرار دارند. در رابطه با تحقق شهر خلاق میانه اندام در شهر بناب با توجه به معیارهای اصلی (برند کباب بناب، موقعیت ارتباطی بناب و صنعت و بازرگانی) پیشنهاد می‌شود که اولاً در شهرسازی بناب بایستی عنصر کباب بناب پررنگ گردد که از جمله آن‌ها می‌توان به نصب بیلبردهای تبلیغاتی در سطح شهر، ایجاد میدان کباب بناب، نصب تندیس بزرگان کباب بناب، تدوین سند تاریخی کباب بناب، ایجاد محیط کباب‌پزی‌ها با معماری خاص، طراحی مرکز تفریحی و رفاهی کباب بناب، انجام پژوهش‌های کیفی جهت ارتقای کیفیت کباب بناب و تبلیغ در سطح ملی و بین‌المللی، ایجاد تنوع در نحوه پخت و سرو کباب بناب با رعایت اصالت کباب بناب و در نهایت برند سازی و حفاظت از هویت تجاری و منطقه‌ای کباب بناب. همچنین نتایج بررسی‌ها در خصوص موقعیت ارتباطی شهرستان بناب نیز نشان می‌دهد پارک‌های مسافر، استراحتگاه‌های موقتی مسافران، غرفه‌های عرضه محصولات کنار جاده‌ای، احداث ترمینال مرکزی حمل مسافر، اصلاح و بهبود کیفیت راه‌های ارتباطی، انجام تبلیغات کنار جاده‌ای، بررسی جهت انتخاب بهترین استراتژی جهت استفاده از موقعیت مواصلاتی بناب جهت تبدیل بناب به هاپ حمل کالا و مسافر در بین استان‌های آذربایجان شرقی، آذربایجان غربی، کردستان، کرمانشاه و اهواز. در خصوص موقعیت صنعتی و بازرگانی بناب نیز بررسی‌ها نشان می‌دهد که شهرستان بناب در هر دو گروه بخش صنعت، بازرگانی و کشاورزی از موقعیت ویژه‌ای برخوردار بوده و از طریق اتخاذ تدابیری از جمله رفع مشکلاتی شهرک صنعتی، احداث فازهای جدید شهرک صنعتی، رفع قوانین و بروکراسی‌های اداری غیر لازم، احداث نمایشگاه دائمی صنعت در بناب، تبدیل بناب به منطقه ویژه اقتصادی، شناسایی صنایع با تکنولوژی نوین جهت ارائه به سرمایه‌گذاران، هماهنگی و نشست‌های هم‌افزایی بین مدیران، صنعتگران، سرمایه‌گذاران و نخبگان شهرستانی به منظور هماهنگی و تصمیم‌گیری جمعی، استفاده از موقعیت ارتباطی بناب به منظور کاهش هزینه تولید در بناب، شناسایی زمینه‌های توسعه کارآفرینی در بناب، احداث شهر دامداری، توسعه کشت گلخانه‌ای، توجه به محصولات کاملاً ارگانیک، احداث کارخانه‌های تولید و بسته‌بندی شیره انگور، احداث واحدهای فراوری و بسته‌بندی عرقیات گیاهی و دمنوش از جمله زمینه‌های تحقق شهر خلاق در شهر میانه اندام بناب است. در زمینه توسعه بخش دانشگاهی، تحقیقات و بهداشت درمان نیز می‌توان گفت شهر بناب از زیرساخت‌های لازم برای تبدیل به شهر خلاق برخوردار است ولی نیازمند ارتقای کیفیت و تنوع مخصوصاً در دانشگاه‌ها است. تقویت زیرساخت‌های فیزیکی و نرم‌افزاری دانشگاه، توجه به رسالت پژوهشی دانشگاه و دور نگه داشتن آن از مسائل سیاسی غیر سازنده، استفاده از ظرفیت‌های علمی و مدیریتی خبرگان دانشگاهی و اساتید دانشگاه، گسترش مقاطع تحصیلات تکمیلی مخصوصاً در دانشگاه سراسری، توجه به اصل کارآفرین پروری به جای کارمند پروری، فراهم‌سازی امکانات رفاهی و آموزشی برای دانشجویان می‌تواند سال سالیانه در حدود ۱۵ الی ۲۰ هزار دانشجو را وارد دانشگاه‌های این شهر نماید. در سایر زمینه‌ها نیز می‌توان گفت که منظر شهری در بناب بایستی به سمت توجه به معماری ایرانی - اسلامی پیش رفته و از معماری آجری و بتن به سمت معماری زیبا پیش رفته و سکونتگاه‌های غیررسمی آن که عمدتاً در حاشیه راه‌های ارتباطی شکل گرفتند، توانمند گردند. در زمینه توسعه فرهنگ و هنر نیز می‌توان گفت که تقویت جشنواره کباب بناب، برگزاری جشنواره عاشیقار، جشنواره غدیر، جشنواره دوچرخه بناب، مسابقات اتومبیل‌رانی و موتورسیکلت، پیست اسکی و پاراگلایدر در سایت توتاخانه، برگزاری مراسمات فرهنگی در محور توریستی صور و توتاخانه، برگزاری کنسرت‌ها با حضور هنرمندان ملی و محلی، جشنواره پخت غذاهای محلی، جشنواره لباس‌های محلی و... از جمله ابعاد فرهنگی تحقق شهر خلاق در شهر میانه اندام بناب است. در زمینه اجتماعی نیز می‌توان گفت که بناب به خاطر موقعیت ارتباطی و صنعتی و دانشگاهی خود همواره پذیرایی قومیت‌های مختلف بوده و از طریق بهبود زیرساخت‌ها گفته شده، بعد اجتماعی به صورت

خودکار تقویت خواهد شد. در زمینه بعد مدیریت- نهادی نیز پیشنهاد می‌شود ضمن استفاده از مدیران محلی و آشنا به تمامی مسائل شهر بناب، تمرکز اصلی بر بهبود کیفیت خدمات نهادها و مخصوصاً نهادهای دولتی باشد. شهرداری، شورای شهر، اداره ورزش و جوانان، اداره میراث فرهنگی، صنایع‌دستی و گردشگری، صنعت، معدن و تجارت از جمله نهادهای پیشرو در تحقق شهر خلاق بناب هستند.

تقدیر و تشکر

بنا به اظهار نویسنده مسئول، این مقاله که گرفته شده از رساله دکتری است حامی مالی نداشته است.

منابع

- (۱) امینی، مرضیه؛ اجزاء شاهکوهی، محمد؛ خاکپور، براتعلی و رهنما، محمدرحیم (۱۴۰۱). تحلیل عوامل کلیدی و پیشران‌های مؤثر بر ارتقای جایگاه شهر قائن در توسعه منطقه‌ای، جغرافیا (فصلنامه علمی پژوهشی و بین‌المللی انجمن جغرافیای ایران)، دوره ۲۰، شماره ۷۲: صص. ۹۵-۱۱۲. <http://dor.net/dor/20.1001.1.27833739.1401.20.72.6.2>
- (۲) باقری کشکولی، علی؛ ضرابی، اصغر و موسوی، میرنجف (۱۳۹۸). اولویت‌بندی عوامل مؤثر در تحقق‌پذیری شهر خلاق با رویکرد ارزیابی شاخص‌های توسعه پایدار (مطالعه موردی: شهرهای استان یزد)، فصلنامه جغرافیا و توسعه ناحیه‌ای، دوره ۱۷، شماره ۱، صص. ۲۳-۵۱. <https://www.sid.ir/paper/361782/fa>
- (۳) تقوایی، مسعود؛ پور باقری، علیرضا و شفیعی، مرجان (۱۴۰۱). تحلیل شاخص‌های مؤثر بر تحقق شهر خلاق، مطالعه موردی: شهر شیراز، فصلنامه مطالعات ساختار و کارکرد شهری، دوره ۹، شماره ۳۱، صص. ۱۷۱-۱۹۸. <https://www.sid.ir/paper/361782/fa>
- (۴) داوود پور، زهره و محمودی آذر، شیرزاد (۱۳۹۸). بررسی نقش برند سازی شهری در تحقق مفهوم شهر خلاق (مورد مطالعه: ارومیه)، فصلنامه مطالعات و ساختار شهری، دوره ۶، شماره ۱۸، صص. ۱۴۱-۱۰۹. <https://www.sid.ir/paper/361782/fa>
- (۵) فتوحی مهربانی، باقر؛ کلاتتری، محسن و رجایی، سید عباس (۱۳۹۵). شهر خلاق و شاخص‌های شهر خلاق ایرانی، فصلنامه جغرافیا، دوره ۱۴، شماره ۵۱، صص. ۱۰۱-۱۱۸. <https://www.sid.ir/paper/497969/fa>
- (۶) منوچهری میان‌دوآب، ایوب؛ آهار، حسن و موسوی، میرنجف (۱۳۹۹). تحلیل فضایی تأثیر سرمایه اجتماعی بر زیست‌پذیری محلات شهری، نمونه موردی: محلات شهر مراغه، جغرافیا (فصلنامه علمی پژوهشی و بین‌المللی انجمن جغرافیای ایران)، دوره ۱۸، شماره ۶۸، صص. ۱۴۵-۱۳۳. <https://rimag.ricest.ac.ir/ar/Article/9173>
- (۷) میرزائی، منیر؛ ارغان، عباس و زند مقدم، محمدرضا (۱۳۹۸). شاخص‌های تأثیرگذار در شهر خلاق در خلق فضاهای تعاملی شهری (مورد مطالعه: شهر ری)، جغرافیا (فصلنامه علمی پژوهشی و بین‌المللی انجمن جغرافیای ایران)، دوره ۱۷، شماره ۶۱، صص. ۱۲۴-۱۰۹. <https://rimag.ricest.ac.ir/ar/Article/8847>
- (۸) نظم فر، حسین؛ آفتاب، احمد؛ غفاری گیلانده، عطا و موسوی، میرنجف (۱۳۹۷). تحلیل عوامل کلیدی مؤثر بر برنامه‌ریزی شهر خلاق (مطالعه موردی: ارومیه)، فصلنامه پژوهش‌های جغرافیای برنامه‌ریزی شهری، دوره ۶، شماره ۱، صص. ۲۲-۱. <https://www.sid.ir/paper/361782/fa>
- (۹) نوروزی، اصغر (۱۴۰۰). واکاوی شاخص‌ها و امکان‌سنجی توسعه روستای هوشمند (نمونه مورد مطالعه: روستای اورگان)، جغرافیا (فصلنامه علمی پژوهشی و بین‌المللی انجمن جغرافیای ایران)، دوره ۱۹، شماره ۶۳۸، صص. ۲-۲۵۱. <https://rimag.ricest.ac.ir/ar/Article/9846>
- (۱۰) هاشمی، حسین؛ رضویان، محمدتقی و سجادی، ژیل (۱۳۹۶). نقش مدیریت شهری در موفقیت رویکرد راهبرد توسعه شهری (CDS) (مورد: شهر قزوین، جغرافیا (فصلنامه علمی پژوهشی و بین‌المللی انجمن جغرافیای ایران)، دوره ۱۵، شماره ۵۴، صص. ۱۴۶-۱۲۹. http://mag.iga.ir/article_254288.html

(۱۱) یاری قلی، وحید؛ احدنژاد روشتی، محسن و سجادی، ژیلا (۱۳۹۷). بررسی جایگاه مفهوم زیست‌پذیری شهری در طرح توسعه شهری نمونه مطالعاتی: طرح جامع شهر زنجان، جغرافیا (فصلنامه علمی پژوهشی و بین‌المللی انجمن جغرافیای ایران)، دوره ۱۶، شماره ۵۹، صص. ۹۳-۱۰۶. <https://rimag.ricest.ac.ir/fa/Article/8842>

- 12) Adom, K. & Williams, C.C. (2014). Evaluating the explanations for the informal economy in third world cities: some evidence from Koforidua in the eastern region of Ghana, *International Entrepreneurship and Management Journal*, Vol.10, No.2, pp.427-445. <https://doi.org/10.1007/s11365-012-0224-5>
- 13) Alvarez-Sousa, A. (2018). The problems of tourist sustainability in cultural cities: Socio-political perceptions and interests management. *Sustainability*, Vol. 10, Vol. 2, p. 503. <https://doi.org/10.3390/su10020503>
- 14) Amini, M., Ajza Shahkahi, M., Khakpour, Baratali. & Rahnama, M.R. (2022). Analysis of key factors and driving forces affecting the promotion of the city of Qain in regional development, *Geography (Journal of the Iranian Geographical Association)*, Vol.20, No.72, pp. 95-112. [Persian].
- 15) Bagheri Kashkouli, A., Zarrabi, A. & Mousavi, M. (2018). Prioritization of effective factors in the realization of a creative city with the approach of evaluating sustainable development indicators (case study: cities of Yazd province), *Journal of Geography and Regional Development*, Vol. 17, No. 1, pp. 23-51. [Persian].
- 16) Baum, T. (2018). Changing employment dynamics within the creative city: Exploring the role of 'ordinary people' within the changing city landscape, *Economic and Industrial Democracy*, 0143831X17748371. <https://doi.org/10.1177/0143831X17748371>
- 17) Bosák, V., Nováček, A., & Slach, O. (2018). Industrial culture as an asset, barrier and creative challenge for restructuring of old industrial cities: Case study of Ostrava (Czechia), *GeoScape*, Vol. 12, No. 1, pp. 52-64.
- 18) Chang, J.-Y. (2019). State participation and artistic autonomy in creative city making, *Environment and Planning A: Economy and Space*, Vol. 51, No. 1, pp. 226-243. <https://doi.org/10.1177/0308518X18786724>
- 19) Cohen, D. (2015). Grounding mobile policies: Ad hoc networks and the creative city in Bandung, Indonesia. *Singapore Journal of Tropical Geography*, Vol. 36. No. 1, pp. 23. <https://doi.org/10.1111/sjtg.12090>
- 20) Cohendet, P., Grandadam, D., & Simon, L. (2010). The anatomy of the creative city, *Industry and Innovation*, Vol. 17, No. 1, pp. 91-111. <https://doi.org/10.1080/13662710903573869>
- 21) Culver, G. (2017). Mobility and the making of the neoliberal "creative city": The streetcar as a creative city project?, *Journal of transport geography*, No. 58: 22-30. <https://doi.org/10.1016/j.jtrangeo.2016.11.005>
- 22) Davoudpour, V. & Mahmoudi Azar, Sh. (2018) Investigating the role of urban branding in realizing the concept of a creative city (case study: Urmia), *Journal of Urban Studies and Structure*, Vol.6, No.18: pp. 109-141. [Persian]
- 23) Duxbury, N., Silva, S., & Castro, T. V. d. (2019). Creative tourism development in small cities and rural areas in Portugal: Insights from start-up activities, *Creating and Managing Experiences in Cultural Tourism*. Singapore: World Scientific Publishing. 6037997599088136.
- 24) https://doi.org/10.1142/9789813233683_0018
- 25) Evans, G. (2017). Creative Cities—An International Perspective, *The SAGE Handbook of New Urban Studies*, pp. 311-329.
- 26) Fatuhi Mehrabani, B; Kalantari, M. & Rajaei, S.A. (2015). Creative city and indicators of Iranian creative city, *Geography Quarterly*, Vol. 14, No. 51, pp. 101-118. [Persian].
- 27) Hashemi, H., Razovian, M.T. & Sajjadi, J. (2016). The role of urban management in the success of the urban development strategy (CDS) approach case: Qazvin city, *Geography (Quarterly Scientific and Research Journal of the Iranian Geographical Society)*, Vol.15, No.54, pp. 129-146. [Persian].

- 28) Kim, C. (2017). Locating creative city policy in East Asia: neoliberalism, developmental state and assemblage of East Asian cities, *International Journal of Cultural Policy*, Vol. 23, No. 3, pp. 312-330.
- 29) <https://doi.org/10.1080/10286632.2015.1048242>
- 30) Lange, B., & Schüßler, E. (2018). Unpacking the middleground of creative cities: spatiotemporal dynamics in the configuration of the Berlin design field, *Regional Studies*, Vol. 52, No. 11, pp. 1548-1558. <https://doi.org/10.1080/00343404.2017.1413239>
- 31) Majnoui-Toutakhane, A., & Sareban, V. H. (2019). Promotion of Urban Resilience with Citizens' Local Participation Approach Case Study: Bonab City, *Journal of Engineering Research*, Vol. 7, No. 1, pp. 1-18. <https://kuwaitjournals.org/jer/index.php/JER/article/view/4992>
- 32) Manocheri Miandoab, A., Ahar, Hasan. & Mousavi, M. (2019). Spatial analysis of the effect of social capital on the livability of urban areas, a case example: the areas of Maragheh city, *Geography (Journal of the Iranian Geographical Association)*, Vol.18, No.68, pp. 133-145. [Persian].
- 33) Martini, L. (2016). Knowledge Sharing in a Creative City, *Procedia Computer Science*, No. 99, pp. 79-90. <https://doi.org/10.1016/j.procs.2016.09.102>
- 34) Mirzai, M., Arghan, A. & Zand Moghadam, M.R. (2018). Influential indicators in the creative city in the creation of interactive urban spaces (case study: Shahr Ray), *Geography (Journal of the Iranian Geographical Association)*, Vol.17, No.61, pp. 109-124. [Persian].
- 35) Nazmfar, H., Aftab, A., Ghafari Gilandeh, A. & Mousavi, M. (2017). Analysis of key factors affecting creative city planning (case study: Urmia), *Journal of Urban Planning Geography Research*, Vol. 6, No. 1, pp. 1-22. [Persian].
- 36) Nowrozi, A. (2021). Analyzing the indicators and the feasibility of developing a smart village (case study: Avergan village), *Geography (Journal of the Iranian Geographical Association)*, Vol.19, No.68, pp. 251-263. [Persian]
- 37) Oejo, R. E. (2019). The creative class gets political: Gentrifier politics in small city America, *Journal of Urban Affairs*, Vol. 41, No. 8, pp. 1167-1182. <https://doi.org/10.1080/07352166.2019.1572457>
- 38) Rofe, M. W., & Woosnam, C. L. (2016). Festivals as a vehicle for place promotion: cars, contestation and the creative city ethos, *Landscape Research*, Vol. 41, No. 3, pp. 344-359. <https://doi.org/10.1080/01426397.2015.1078457>
- 39) Taqavai, M., Pourbagheri, A. & Shafiei, M. (1401). Analysis of indicators affecting the realization of a creative city, case study: Shiraz city, *Journal of Urban Structure and Function Studies*, Vol. 9, No. 31, pp. 171-198. [Persian].
- 40) Toutakhane, A. M. (2018). Influencing factors on performance of social behavior settings at parks and green spaces of Tabriz, *Journal of Urban and Regional Analysis*, Vol. 10, No. 22, pp. 199-215.
- 41) http://jurareview.ro/chapters/get_chapter/123
- 42) Toutakhane, A. M., & Mofareh, M. (2016). Investigation and evaluation of spatial patterns in Tabriz parks using landscape metrics, *Journal of Urban and Environmental Engineering*, Vol. 10, No. 2, pp. 263-269. <https://doi.org/10.4090/juee.2016.v10n2.263-269>
- 43) Vanolo, A. (2015). The image of the creative city, eight years later: Turin, urban branding and the economic crisis taboo, *Cities*, No. 46, pp. 1-7. <https://doi.org/10.1016/j.cities.2015.04.004>
- 44) Yari Qoli, V., Ahdanjad Roshti, M. & Sajjadi, J. (2017). Examining the place of the concept of urban livability in the urban development plan (Study example: Zanzan City Master Plan), *Geography (Journal of the Iranian Geographical Association)*, Vol.16, No.59, pp. 106-93. [Persian].
- 45) Yu, C.-E. and R. Sun (2019). The role of Instagram in the UNESCO's creative city of gastronomy: A case study of Macau, *Tourism Management*, No. 75, pp. 257-268.